

зброєю, то він може отримати її передбаченому законом порядку. А для захисту від ворогів в Україні діє поліція, або за наявності коштів – приватні охоронні структури. Тому подібні зміни не видаються доцільними. І наостанок, автори проекту так і не пояснили, чому саме адвокат має отримати такі привілеї, як вільне володіння та користування зброєю. Тому не дивно, що цей законопроект і досі не розглянутий.

Перейдемо до наступного напрямку, за яким можливо вдосконалити профільне для адвокатів законодавство. Проект закону № 2298а від 06.07.2015, передбачає введення загальнообов'язкового страхування професійної діяльності адвоката від ненавмисних професійних помилок або недбалих дій адвоката при здійсненні адвокатської діяльності. (Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо обов'язкового страхування професійної відповідальності адвоката)». – [Електронний ресурс]. – режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JH1RU68A.html). Для обґрунтування необхідності прийняття вказаного законопроекту зазначається, що відповідно до Загального кодексу правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства від 1988 року: «адвокати завжди повинні бути застраховані від пред'явлення позовів, пов'язаних з недостатньою професійною компетентністю». Страхування професійної відповідальності адвокатів є обов'язковим для більшості європейських країн. На думку автора роботи, вказаний законопроект має раціональне зерно, так як адвокат дійсно може випадково, не бажаючи того, іноді нанести шкоду інтересам клієнта. І щоб вони були захищені на випадок, коли він сам не зможе цю шкоду сплатити – необхідно мати страховку. Крім того, це може підвищити рівень довіри населення до адвокатури, так як люди будуть розуміти, що вони захищені від можливих неправильних дій адвоката. І неможливо обійти стороною той факт, що якщо Україна хоче вступити до Європейського Союзу, то їй доведеться гармонізувати своє законодавство із європейським. А в Європі майже у всіх країнах адвокати мають страховку. Тому прийняття подібного законопроекту може бути бажаним, так як буде нести вказані вище позитивні аспекти.

Підбиваючи підсумки викладеному вище, можна стверджувати, що основні напрями реформування законодавства про адвокатську діяльність мають позитивні тенденції, так як вони спрямовані на гармонізацію законодавства права України та Європейського Союзу, збільшення рівня довіри населення до адвокатури, забезпечення більшої незалежності та гарантування прав адвокатів, зменшення впливу органів адвокатського самоврядування на них, а також спрощення порядку доступу до адвокатського статусу та надання можливості отримати його лише дійсно досвідченим спеціалістам. Крім того, проекти законів містили дуже правильні положення щодо залишення права на представництво в суді інтересів юридичних осіб їх представникам, які, на жаль, не були враховані законодавцями про переписуванні основного закону, і автор роботи сподівається, що в майбутньому ці ініціативи все ж будуть почуті та реалізовані.

Лутаєва Г.В.

*студентка 2-го курсу соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»*

АДВОКАТУРА ЯК ІНСТИТУТ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Існування інституту адвокатура, як явища суспільного, говорить про певний стан суспільного розвитку загалом, і громадянського суспільства зокрема. Адже не у всіх країнах світу існує певний незалежний інститут, який має на меті захист прав і свобод членів цієї країни. Не може він існувати і самотійно, без певних, об'єктивно зумовлених причин існування. Інститут адвокатури діє відповідно до потреб громадян цієї країни. А рівень діяльності адвокатури залежить від рівня суспільної свідомості (від рівня громадянського суспільства).

Адвокатура є структурним елементом як державних, так і суспільних систем і покликана сприяти захисту прав та інтересів громадян насамперед цього суспільства й держави. Вона відіграє фундаментальну роль для встановлення та підтримання верховенства права й захисту прав людини. Вона є комплексним проявом як державного, так і суспільного попиту, оскільки

саме за допомогою адвокатури та через неї правова держава реалізує можливість забезпечення своїм громадянам їхніх прав і свобод. Діяльність адвокатів, з одного боку, має конституційно обумовлений державно-значимий характер, а з іншого – адвокати повинні бути максимально незалежні від держави, щоб ефективно захищати громадян і юридичних осіб від адміністративного свавілля. Адвокатура – унікальне юридичне явище, єдина організація, яка виконує державну (публічно-правову) функцію і не є при цьому державним органом. Адвокатура, навпаки, зберігає незалежність від держави.

В умовах політики побудови громадянського суспільства, в якому адвокатура є вираженням суспільних потреб, державна політика в галузі адвокатури повинна поєднувати умови заступництва й незалежності. Держава мусить усіма способами сприяти адвокатурі, але ні в якому разі не контролювати її.

Громадянське суспільство в цілому ототожнюється з сферою приватних інтересів і потреб. Саме у його рамках реалізується велика частина прав і свобод людини. Через інститут адвокатури суспільство забезпечується необхідним рівнем правового захисту. Проте адвокатура виступає в цій парадигмі не як інструмент держави, а як соціальний інститут, через який держава реалізовує дане право своїх громадян. Громадянське суспільство є самостійною соціально організованою структурою для узгодження різноманітних інтересів людей, яка взаємодіє з державою для досягнення загальних цілей. В українському суспільстві через адвокатуру реалізуються такі принципи громадянського суспільства як його демократичність, свобода, гарантованість політичних і особистих прав особі. Право на отримання кваліфікованої юридичної допомоги є одним із основоположних прав людини і громадянина, і одночасно, найважливішою гарантією дотримання цілого ряду інших прав.

Очевидно, без забезпечення права на кваліфіковану юридичну допомогу в умовах безперервного реформування законодавства, навряд чи можливий ефективний захист всіх інших громадянських прав і свобод.

Адвокатура — своєрідний «буфер», який збалансовує інтереси громадянського суспільства з потребами і можливостями держави. Вона, без сумніву, хоч і не є структурованою організацією в Україні, але входить до її громадянського суспільства як інститут (продукт) цього суспільства зі спеціальними покликаннями.

Сьогодні Україна створює правову державу, в якій формується громадянське суспільство. Громадянським суспільством називають демократичне суспільство з розвиненими економічними, культурними, правовими і політичними відносинами між його членами, незалежне від держави, але що взаємодіє з ним, суспільство громадян, що знаходяться на стабільно високому соціальному, економічному, політичному, культурному і моральному рівні, створюють спільно з державою розвинені правові відносини.

Що стосується адвокатури як інституту громадянського суспільства в Україні: вона знаходиться на етапі формування нової форми та образу. За останні часи відчувається резонансний стрибок у її реформуванні і надання нового обґрунтування діяльності та значенні адвокатури для суспільства. Прийнявши Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» держава значно розширила офіційне визнання сфери дії адвокатури та виокремлення адвокатури як інституту та формою прояву саме громадянського суспільства. Необхідно також зазначити співвідношення державних законотворців та політичної (громадянської) свідомості, що щільно пов'язані з реформуванням та втіленням ідеальної моделі функціонування адвокатури саме як інституту громадянського суспільства, що дозволить надати адвокатурі самостійність та незалежність, невтручання органів державної влади у діяльність адвокатури.

Адвокатура за своєю природою є інститутом громадянського суспільства. Це означає, що вся її діяльність по наданню юридичної допомоги і правовому захисту адресована як окремим особам, їх об'єднанням, так і суспільству в цілому. Без дистанціювання від органів державної влади і широкої автономії виконання таких функцій може бути утруднене, бо найчастіше йдеться про захист особи від посягань владних структур і їх представників.

Мазуренко О.В.

студент 5-го курсу Інституту кримінальної юстиції